

## Osobní pokladník/pokladnice železniční dopravy (kód: 37-045-M)

Autorizující orgán: Ministerstvo dopravy  
Skupina oborů: Doprava a spoje (kód: 37)  
Týká se povolání: Osobní pokladník železniční dopravy  
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 4

### Odborná způsobilost

| Název                                                                 | Úroveň |
|-----------------------------------------------------------------------|--------|
| Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy | 3      |
| Poskytování informací o vlakových spojích                             | 4      |
| Orientace ve smluvních přepravních podmínkách                         | 4      |
| Prodej vlakových jízdenek a dalších dokladů a produktů osobní dopravy | 4      |
| Vedení pokladní dokumentace na železnici včetně provádění uzávěrek    | 4      |

### Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

## Kritéria a způsoby hodnocení

### Orientace v dokumentaci a v základních informacích železniční dopravy

| Kritéria hodnocení                                                                           | Způsoby ověření                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Vyjmenovat nejdůležitější právní předpisy týkající se železniční dopravy                  | Písemné ověření                      |
| b) Vyjmenovat nejdůležitější právní předpisy týkající se přepravy osob                       | Písemné ověření                      |
| c) Prokázat znalost základní terminologie v železniční dopravě                               | Ústní ověření                        |
| d) Vysvětlit územní působnost železničních dopravců                                          | Ústní ověření                        |
| e) Vysvětlit organizaci práce a základní pracovní postupy při provozování železniční dopravy | Písemné ověření s ústním vysvětlením |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Poskytování informací o vlakových spojích

| Kritéria hodnocení                                              | Způsoby ověření                      |
|-----------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Vyhledat dopravní spojení                                    | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Předvést znalost místopisu                                   | Praktické předvedení a ústní ověření |
| c) Předvést komunikaci s cestujícím                             | Praktické předvedení                 |
| d) Podat informaci o rezervaci místa                            | Praktické předvedení                 |
| e) Popsat základní principy Integrovaného dopravního systému    | Ústní ověření                        |
| f) Prokázat znalosti Integrovaného dopravního systému v regionu | Ústní ověření                        |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Orientace ve smluvních přepravních podmínkách

| Kritéria hodnocení                                                                | Způsoby ověření         |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|
| a) Vysvětlit účel a obsah přepravního řádu pro veřejnou železniční osobní dopravu | Písemné a ústní ověření |
| b) Uvést tarifní a přepravní podmínky osobní železniční dopravy                   | Písemné a ústní ověření |

**Je třeba splnit obě kritéria.**

### Prodej vlakových jízdenek a dalších dokladů a produktů osobní dopravy

| Kritéria hodnocení                                            | Způsoby ověření                      |
|---------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Vypočítat jízdné včetně dalších poplatků                   | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Zpracovat a vystavit jízdní doklady                        | Praktické předvedení                 |
| c) Vybrat hotovost od cestující veřejnosti                    | Praktické předvedení                 |
| d) Předvést postupy při obsluze železniční pokladny           | Praktické předvedení a ústní ověření |
| e) Provést rezervaci místa a prodej místenky (lehátka, lůžka) | Praktické předvedení                 |
| f) Rozpoznat bankovky, mince a jejich padělky                 | Praktické předvedení a ústní ověření |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

### Vedení pokladní dokumentace na železnici včetně provádění uzávěrek

| Kritéria hodnocení                                                                                                       | Způsoby ověření                      |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|
| a) Předvést a vysvětlit pokladní činnosti, evidenci dokladů a jejich archivaci včetně znalosti dodržování lhůt archivace | Praktické předvedení a ústní ověření |
| b) Prokázat znalost bezpečnosti svěřených hodnot v pokladně                                                              | Ústní ověření                        |
| c) Předvést postupy při odevzdávce pokladny                                                                              | Praktické předvedení a ústní ověření |
| d) Vysvětlit druhy uzávěrek a způsoby odvodu tržeb                                                                       | Ústní ověření                        |

**Je třeba splnit všechna kritéria.**

## Organizační a metodické pokyny

### Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO). Zdravotní způsobilost je vyžadována (odkaz na povolání v NSP - [http://katalog.nsp.cz/karta\\_tp.aspx?id\\_jp=101783&kod\\_sm1=14](http://katalog.nsp.cz/karta_tp.aspx?id_jp=101783&kod_sm1=14) ).

Kritéria musí být ověřována v navazujících činnostech s využitím daných technologických postupů, zejména v oblasti osobní železniční dopravy.

Při ověřování kritérií formou praktického předvedení je třeba přihlížet především k správnému provádění všech úkonů i k časovému hledisku zvládnutí operací.

Při ověřování kompetence "Poskytování informací o vlakových spojích", kritériem hodnocení a) dostane uchazeč tři úkoly zaměřené na vyhledání spojení mezi různými místy.

Při ověřování kompetence "Prodej vlakových jízdenek a dalších dokladů a produktů osobní dopravy", kritériem hodnocení a) dostane uchazeč tři úkoly vypočítání jízdného s návazností na úkoly z "Poskytování informací o vlakových spojích". Na jednom z předchozích úkolů předvede uchazeč kompletní postup při odbavení cestujícího ve smyslu kritérií hodnocení v této kompetenci.

### Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

### Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před zkušební komisí složenou ze 2 členů, kteří jsou autorizovanými fyzickými osobami s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci nebo autorizovanými zástupci autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

### Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání *železničář* s praxí v délce minimálně 5 let v typové pozici osobní pokladník železniční dopravy nebo ve vyšší kvalifikaci, která zahrnuje požadavky na tento kvalifikační stupeň v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně tři roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování železniční dopravy, nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně dva roky v období posledních pěti let před podáním žádosti o udělení autorizace.
- c) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na železniční dopravu s praxí v délce minimálně 5 let v oblasti provozování železniční dopravy nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oblasti provozování železniční dopravy, z toho minimálně jeden rok v období posledních dvou let před podáním žádosti o udělení autorizace.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, musí být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání) ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.
- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost předložením dokladu nebo souboru dokladů o získání odborné způsobilosti autorizujícímu orgánu nebo jiným postupem stanoveným autorizujícím orgánem.

Žádost o autorizaci naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo dopravy, [www.mdcr.cz](http://www.mdcr.cz)

### Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Pro vykonání zkoušky je třeba mít k dispozici prostory s technickým vybavením a sociálním zařízením vyhovujícím hygienickým standardům pro výukové prostory.

Pro vykonání zkoušky je třeba PC s přístupem na internet a s přístupem do aplikací, ve kterých lze provádět pokladní činnost, dále jízdní řády pro železniční osobní dopravu v tištěné a elektronické podobě, a dokumenty uvedené v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace v aktuálním znění v tištěné nebo elektronické podobě.

Dále je třeba mít k dispozici technické zařízení umožňující pokladní činnost, tj. zařízení pro výdej, případně kontrolu jízdních dokladů, k ukládání hotovosti a cenin, pro vedení pokladní evidence a elektronický platební terminál. K dispozici musí být i vzorník padělek bankovek.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam svého materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Pokud žadatel bude při zkouškách využívat materiálně-technické vybavení jiného subjektu, přiloží k žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace smlouvu (popřípadě smlouvy) umožňující jeho užívání nejméně po dobu 5 let ode dne podání žádosti o udělení nebo prodloužení platnosti autorizace.

## **Doba přípravy na zkoušku**

Celková doba přípravy na zkoušku (včetně případných časů, kdy se uchazeč připravuje během zkoušky) je 15 až 30 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

## **Doba pro vykonání zkoušky**

Celková doba trvání vlastní zkoušky (bez času na přestávky a na přípravu) je 4 až 6 hodin (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

## Autoři standardu

### Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro dopravu, logistiku, poštovní a doručovací služby, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

České dráhy, a. s.

Dopravní vzdělávací institut, a. s.